

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

**Očitovanje na prijedloge i pitanja dostavljene u sklopu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o
Nacrtu odluke o uvjetima i načinu na koji ovlaštene mjenjači obavljaju mjenjačke poslove**

Lipanj 2019.

Hrvatska narodna banka održala je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u vezi s Nacrtom odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove (u nastavku teksta: Nacrt odluke) u razdoblju od 18. travnja do 18. svibnja 2019. Prijedloge i pitanja sudionika savjetovanja Hrvatska narodna banka zaprimila je na adresu elektroničke pošte mjenjaci@hnb.hr.

Osim Hrvatske narodne banke sudionici ovog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću jesu i:

- banke koje sklapaju ugovore o obavljanju mjenjačkih poslova s ovlaštenim mjenjačima (četiri banke)
- ovlašteni mjenjači (tri ovlaštena mjenjača)
- proizvođači zaštićenog programa za obavljanje mjenjačkih poslova za koji je Hrvatska narodna banka izdala certifikat (jedan proizvođač zaštićenog programa)
- Udruga hrvatskih mjenjača.

Navedeni sudionici savjetovanja sa zainteresiranom javnošću dostavili su prijedloge koji se odnose na šesnaest odredbi (članaka, stavaka, točaka) Nacrta odluke te dvanaest pitanja.

Prijedlozi i pitanja te odgovori Hrvatske narodne banke nalaze se u ovom očitovanju, u dvije točke, i to:

I. Prijedlozi i odgovori na prijedloge u vezi s Nacrtom odluke

II. Pitanja i odgovori na pitanja u vezi s Nacrtom odluke.

I. Prijedlozi i odgovori na prijedloge u vezi s Nacrtom odluke

1.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 3. stavak 2.

(2) Podnositelj zahtjeva, odnosno ovlašteni mjenjač, za jedno mjenjačko mjesto može sklopiti ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova samo s jednom bankom. Ako ovlašteni mjenjač ima više mjenjačkih mjesta, može sklopiti više ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova, s različitim bankama.

1.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se članak 3. stavak 2. Nacrta odluke uredi na način da se podnositelju zahtjeva, odnosno ovlaštenom mjenjaču, dopusti sklapanje ugovora za svako mjenjačko mjesto s više banaka. Uz navedeno, predloženo je i da se ukine obveza sklapanja ugovora s bankama, kao uvjeta za obavljanje mjenjačkih poslova.

1.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Uvjet da je za obavljanje mjenjačkih poslova ovlaštenog mjenjača potreban ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljen s bankom uređen je Zakonom o deviznom poslovanju, čije odredbe nisu predmet ovog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. Također, ugovorna banka obvezna je provoditi izravnu kontrolu svakoga mjenjačkog mjesta ovlaštenog mjenjača s kojim je sklopila ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, pa bi sklapanje ugovora s više banaka za isto mjenjačko mjesto imalo za posljedicu da više banaka provodi izravnu kontrolu nad istim mjenjačkim mjestom te bi bilo dovedeno u pitanje pravo ugovornih banaka da otkupljuju stranu gotovinu od ovlaštenog mjenjača, što nije prihvatljivo.

2.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 3. stavak 6.

(6) Kada ovlašteni mjenjač primjenjuje vlastite tečajeve za strane valute koje se nalaze na tečajnoj listi ugovorne banke, ugovorna banka i ovlašteni mjenjač mogu ugovoriti postotak za koji temeljni kupovni tečaj određene strane valute ovlaštenog mjenjača ne može biti manji od kupovnog tečaja za efektivu ugovorne banke te postotak za koji temeljni prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za određenu stranu valutu ne može biti veći od prodajnog tečaja za efektivu ugovorne banke.

2.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je brisanje odredbe članka 3. stavka 6. Nacrta odluke.

2.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

U odnosu na članak 3. važeće Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove ("Narodne novine", br. 22/2016. i 22/2017.), članak 3. Nacrta odluke ne uređuje tzv. "bitne elemente ugovora" odnosno obvezne elemente ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova. Međutim, ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova mora i nadalje sadržavati popis mjenjačkih mjesta za koje ugovorna banka i podnositelj zahtjeva, odnosno ovlašteni mjenjač, sklapaju ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova te informaciju o tome hoće li ovlašteni mjenjač pri obavljanju mjenjačkih poslova primjenjivati tečajeve s tečajne liste ugovorne banke ili će primjenjivati tečajeve koje sam određuje.

S obzirom na to da su ostale odredbe ugovora stvar dogovora između banke i ovlaštenog mjenjača, kao što je i odredba članka 3. stavka 6. Nacrta odluke, prihvaćeno je da se ta odredba izbriše.

U skladu s navedenim članak 3. stavak 6. Nacrta odluke briše se.

3.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 3. stavak 7.

(7) Ako ugovorom o obavljanju mjenjačkih poslova nije drugačije uređeno, ovlašteni mjenjač može, osim ugovornoj banci, stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu, a koji proizlaze iz obavljanja mjenjačkih poslova, prodavati i drugoj banci.

3.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Uz mogućnost koja je sadržana u odredbi članka 3. stavka 7. Nacrta odluke, predloženo je da se omogućí ovlaštenom mjenjaču da prodaje stranu gotovinu drugim ovlaštenim mjenjačima kao i u inozemstvu te da kupuje stranu gotovinu od banke.

3.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

U skladu s propisima koji uređuju devizno poslovanje ovlašteni mjenjači ne mogu obavljati mjenjačke poslove bez ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenog s bankom koja ima odobrenje za rad izdano od Hrvatske narodne banke odnosno koja posluje u Republici Hrvatskoj. U skladu s navedenim

propisima pravo na otkup strane gotovine od ovlaštenog mjenjača ima samo banka koja je sklopila ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova s tim ovlaštenim mjenjačem te, ako ovlašteni mjenjač i banka tako urede, i neka druga banka koja ima odobrenje za rad izdano od Hrvatske narodne banke odnosno koja posluje u Republici Hrvatskoj. Uz navedeno, a na temelju mišljenja Ministarstva financija – Financijskog inspektorata, tijela koje je nadležno za nadzor ovlaštenih mjenjača kao i za provođenje propisa kojima je uređeno sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, nije prihvatljiv prijedlog da ovlašteni mjenjači mogu kupovati stranu gotovinu od banaka.

Ovaj prijedlog zainteresirane strane može se razmatrati samo u slučaju izmjene Zakona o deviznom poslovanju, kojim je, kao uvjet za obavljanje mjenjačkih poslova, uređena obveza sklapanja ugovora s bankom koja ima odobrenje za rad izdano od Hrvatske narodne banke odnosno koja posluje u Republici Hrvatskoj.

4.a Prijedlog odredbi upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 7. stavci od 8. do 10.

(8) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu dužne su Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu omogućiti obavljanje izravnog nadzora, a ugovornoj banci obavljanje izravne kontrole.

(9) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu moraju se znati koristiti certificiranim programom koji je instaliran na računalu s pomoću kojeg obavljaju mjenjačke poslove, u skladu s člankom 5. stavkom 1. ove Odluke.

(10) Odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove od vlastitog novca na mjenjačkom mjestu smiju imati samo kune, i to do iznosa od 1.000,00 kuna.

(...)

Članak 14. stavak 7.

(7) O obavljenoj izravnoj kontroli ugovorna banka sastavlja zapisnik, koji potpisuje njezin kontrolor i odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača.

4.b Prijedlozi zainteresirane javnosti

Sudionici savjetovanja sa zainteresiranom javnošću smatraju da je osoba na koju se odnosi pojam "odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača" osoba ovlaštena za zastupanje trgovačkog društva, u skladu sa zakonom koji uređuje trgovačka društva odnosno vlasnik obrta. Iz tog razloga predložili su da se uredi da odgovorna osoba može biti i osoba koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu. Mišljenje Hrvatske narodne banke jest da pojam "odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača" obuhvaća i osobu koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu, ako je tako odlučila osoba ovlaštena za zastupanje ovlaštenog mjenjača – pravne osobe odnosno vlasnik obrta.

U skladu s navedenim u Nacrt odluke dodano je značenje pojma "odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača".

4.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

Definicija pojma "odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača" uređena je u članku 2. stavku 1. točki 7., koja glasi:

Članak 2. stavak 1. točka 7.

7. Odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača jest osoba koja je ovlaštena za zastupanje pravne osobe koja je ovlašten mjenjač ili vlasnik obrta koji je ovlašten mjenjač ili druga osoba kojoj je osoba ovlaštena za zastupanje ili vlasnik obrta dala u nadležnost vođenje mjenjačkih poslova, uključujući i osobu koja obavlja mjenjačke poslove na mjenjačkom mjestu.

(Dosadašnje točke od 7. do 20. postaju točke od 8. do 21.)

5.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 6. stavak 4.

(4) Ovlašteni mjenjač ne smije prodavati stranu gotovinu za čekove niti naplaćivati stranu gotovinu putem platnih kartica ili drugih platnih instrumenata.

5.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se članak 6. stavak 4. Nacrta odluke izmijeni na način da se dopusti ovlaštenim mjenjačima prodaja strane gotovine putem platnih kartica, platnih aplikacija i drugih platnih instrumenata.

5.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Odredba članka 6. stavka 4. Nacrta odluke temelji se na odredbi članka 46. Zakona o deviznom poslovanju (NN, br. 96/2003., 140/2005., 132/2006., 150/2008., 92/2009., 133/2009. – Zakon o platnom prometu, br. 153/2009., 145/2010. i 76/2013.), kojom je uređeno da mjenjački poslovi koje obavljaju ovlašteni mjenjači obuhvaćaju otkup strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu za gotovinu u kunama te prodaju strane gotovine za gotovinu u kunama. U skladu s navedenim, za izmjenu članka 6. stavka 4. Nacrta odluke potrebno je prethodno izmijeniti navedenu odredbu Zakona o deviznom poslovanju, koji nije predmet ovog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

6.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 7. stavak 7. točka 7.

(7) Za potrebe nadzora nadzornog tijela iz članka 58. stavka 2. Zakona o deviznom poslovanju i izravne kontrole ugovorne banke, na svakome mjenjačkom mjestu treba biti raspoloživa i sljedeća dokumentacija:

(...)

7. potpisana izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika", za tekuću kalendarsku godinu, odvojena od dokumentacije za ostalo poslovanje, ako ga obavlja u istome poslovnom prostoru

6.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se ukine obveza držanja na mjenjačkom mjestu izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" za tekuću kalendarsku godinu u papirnatom obliku s obzirom na to da je točkom 4. istog stavka Nacrta odluke

uređeno da ta izvješća moraju biti pohranjena i na mediju za automatsku obradu podataka te na elektromagnetskoj/digitalnoj vanjskoj memoriji.

6.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Odredbe članka 7. stavka 7. Nacrta odluke uređuju dokumentaciju koju ovlaštenu mjenjač mora imati na mjenjačkom mjestu za potrebe nadzora nadzornog tijela (Ministarstvo financija – Financijski inspektorat). Stoga je Hrvatska narodna banka u vezi s ovom odredbom zatražila mišljenje navedenoga nadzornog tijela. Stajalište je nadzornog tijela da je za obavljanje nadzora važno da izvješća "Blagajnički dnevnik za evidentiranje transakcija" i "Obračun dnevne blagajne – stanje blagajničkog dnevnika" za tekuću kalendarsku godinu budu i u papirnatom obliku.

7.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 10. stavci od 1. do 6.

1) Tijekom jednoga radnog dana ovlaštenu mjenjač može na jednome mjenjačkom mjestu primjenjivati najviše dvije tečajne liste.

(2) Ako se ovlaštenu mjenjač bavi otkupom strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu i prodajom strane gotovine, za svaku stranu valutu kojom trguje mora na tečajnoj listi istaknuti njezin temeljni kupovni i temeljni prodajni tečaj.

(3) Na tečajnoj listi ovlaštenu mjenjač može istaknuti povoljne kupovne odnosno povoljne prodajne tečajeve. Uz povoljne tečajeve moraju biti navedeni minimalni iznosi u kunama ili u stranoj valuti za koje vrijede ti povoljni tečajevi.

(4) Ovlaštenu mjenjač dužan je identificirati stranku pri svakoj transakciji otkupa i prodaje po povoljnom tečaju, a podatke o transakcijama voditi i čuvati u izdvojenim evidencijama.

(5) Na tečajnoj listi najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu ne smije biti jednak ili niži od njegova najpovoljnijega kupovnog tečaja za istu valutu. Po prodajnom tečaju za stranu valutu koji je manji od njegova temeljnoga kupovnog tečaja za tu stranu valutu, ovlaštenu mjenjač može prodavati stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu samo banci.

(6) U svakome radnom danu najpovoljniji prodajni tečaj ovlaštenog mjenjača za stranu valutu ne smije biti niži od kupovnog tečaja ugovorne banke za gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu.

7.b Prijedlog zainteresirane javnosti

1. Predloženo je da se trgovanje stranim valutama na temelju tečajeva koji su istaknuti na tečajnoj listi, što uključuje temeljne tečajeve te tzv. povoljne tečajeve koji se određuju na temelju vrijednosti strane valute koja je predmet otkupa odnosno prodaje (vrijednosnih razreda; npr. temelji kupovni tečaj za valutu euro iznosi 7,39 kuna, a povoljni tečaj za istu valutu 7,42, za iznose veće od 1.500,00 eura) zamijeni trgovanjem po tečajevima o kojima se ovlaštenu mjenjač dogovara sa strankom, uz isticanje na tečajnoj listi samo temeljnoga kupovnoga odnosno prodajnog tečaja za određenu stranu valutu.

2. Osim navedenog u točki 1. predloženo je i da se ovlaštenim mjenjačima dopusti upotreba neograničenog broja tečajnih lista tijekom jednoga radnog dana.

7.c Očitovanje

1. Prijedlog nije prihvaćen.

U skladu s člankom 42. stavkom 4. Zakona o deviznom poslovanju ovlašteni mjenjači mogu obavljati kupoprodaju strane gotovine te otkup čekova koji glase na stranu valutu samo s fizičkim osobama, i to samo s onim fizičkim osobama koje se smatraju potrošačima u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača (NN, br. 41/2014., 110/2015., 14/2019.).

Člankom 8. stavkom 2. Zakona o zaštiti potrošača uređeno je da je trgovac dužan istaknuti prodajne uvjete jasno, vidljivo i čitljivo u poslovnim prostorijama. Smatramo da je način isticanja tečajeva uređen Nacrtom odluke u skladu s navedenom odredbom Zakona o zaštiti potrošača te da bi dogovaranje tečajeva dovelo do netransparentnosti prodajnih uvjeta i bilo protivno tome Zakonu. Osim toga, smatramo da bi omogućavanje dogovaranja tečajeva dovelo do nejednakosti postupanja prema potrošačima.

2. Prijedlog nije prihvaćen.

U skladu s Nacrtom odluke ovlašteni mjenjač slobodno odlučuje hoće li pri obavljanju mjenjačkih poslova primjenjivati tečajeve koje pri obavljanju mjenjačkih poslova primjenjuje ugovorna banka ili će primjenjivati tečajeve koje utvrđuje sam. Napominjemo da banke mijenjaju tečajne liste tijekom istoga radnog dana iznimno rijetko, u slučaju znatnije promjene vrijednosti određene strane valute, pa smatramo da je mogućnost koja je dana ovlaštenim mjenjačima da primjenjuju do dvije tečajne liste tijekom svakoga radnog dana dovoljna za dnevno usklađivanje ovlaštenoga mjenjača s ponudom i potražnjom na tržištu stranih sredstava plaćanja.

Dodajemo da bi omogućavanje da ovlašteni mjenjač primjenjuje neograničen broj tečajnih lista tijekom jednoga radnog dana moglo imati isti učinak kao i mogućnost dogovaranja tečajeva, jer bi ovlašteni mjenjač mogao za poslovni odnos sa svakim klijentom primjenjivati različitu tečajnu listu.

8.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 11. stavci 3. i 4.

(3) Ovlašteni mjenjač dužan je računalo iz stavka 2. ovog članka držati na mjenjačkom mjestu te ga smije upotrebljavati samo za evidentiranje podataka koji se odnose na transakcije koje su u vezi s obavljanjem mjenjačkih poslova s pomoću mjenjačkog automata.

(4) Ako ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove s pomoću više mjenjačkih automata, svaki mjenjački automat mora biti povezan sa zasebnim računalom.

8.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se svaki mjenjački automat ne mora povezivati sa zasebnim računalom (s onoliko računala koliko je mjenjačkih automata) nego da se mogu povezivati s bazama podataka na jednom računalu.

8.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Člankom 2. stavkom 2. Nacrta odluke uređeno je da se u smislu Nacrta odluke računalom smatra i virtualno računalo, odnosno računalni program koji omogućuje da dio računala djeluje kao zasebno računalo, a koje s računalom dijeli iste elemente sklopa. U skladu s navedenom odredbom računalo iz članka 11. Nacrta odluke nije samo fizičko nego može biti i virtualno računalo, odnosno svi mjenjački

automati koji se povezuju s računalima koji se nalaze na određenom mjenjačkom mjestu mogu se povezati samo s jednim fizičkim računalom. Usto, predloženi model podataka nije u skladu s modelom podataka koji je uređen Uputom za izradu zaštićenog programa za obavljanje mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjača (NN, br. 27/2016. i 67/2016.)

9.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 11. stavci od 5. do 7.

(5) Ovlašteni mjenjač mora računalo iz stavka 3. ovog članka držati na mjenjačkom mjestu koje je najbliže mjestu na kojem se nalazi mjenjački automat s kojim je to računalo mrežno povezano.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovog članka, ako ovlašteni mjenjač u istom gradu ili općini ima više mjenjačkih mjesta i više mjenjačkih automata, računalo iz stavka 3. ovog članka može držati na jednom mjenjačkom mjestu u tom gradu ili općini.

(7) Iznimno od odredbe stavka 5. ovog članka, ovlašteni mjenjač koji obavlja mjenjačke poslove s pomoću mjenjačkog automata koji se nalazi u istom prostoru u kojem ovlašteni mjenjač obavlja i druge djelatnosti, a u kojem nema mjenjačko odnosno blagajničko mjesto u smislu članka 2. stavka 1. točke 5. i članka 2. stavka 1. točke 1. ove Odluke, računalo iz stavka 3. ovog članka može držati u prostoru u kojem se nalazi mjenjački automat i u kojem obavlja i druge djelatnosti.

9.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da računalo iz članka 11. stavka 3. Nacrta odluke, osim na mjestima iz stavaka 5., 6. i 7. istog članka, može držati i na mjenjačkom mjestu s kojeg ovlašteni mjenjač obavlja opskrbu mjenjačkog automata gotovinom u kunama.

9.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

Svrha odredbi kojima se određuje mjesto na kojemu je ovlašteni mjenjač koji obavlja mjenjačke poslove uz pomoć mjenjačkog automata dužan držati računalo (i dokumentaciju) koje je povezano s mjenjačkim automatom jest da to mjenjačko mjesto bude što je moguće bliže mjenjačkom automatu kako bi nadležno nadzorno tijelo moglo u kratkom vremenu obaviti cjelovit nadzor obavljanja mjenjačkih poslova uz pomoć mjenjačkog automata (nadzor na mjestu na kojemu se nalazi mjenjački automat te nadzor dokumentacije koja je u vezi s obavljanjem mjenjačkih poslova uz pomoć toga mjenjačkog automata). Pretpostavlja se da je mjenjačko mjesto s kojeg ovlašteni mjenjač obavlja opskrbu mjenjačkih automata gotovinom u kunama u mjestu ili u blizini mjesta na kojima se nalaze mjenjački automati odnosno da će držanje računala i dokumentacije na takvom mjenjačkom mjestu također omogućiti obavljanje nadzora u kratkom vremenu.

U skladu s navedenim u članku 11. nakon stavka 5. dodaje se novi stavak 6., koji glasi:

Članak 11. stavak 6.

(6) Osim na mjenjačkom mjestu iz stavka 5. ovog članka ovlašteni mjenjač može računalo iz stavka 3. ovog članka držati na mjenjačkom mjestu s kojeg obavlja opskrbu mjenjačkog automata gotovinom u kunama.

(Dosadašnji stavci 6., 7. i 8. postaju stavci 7., 8. i 9.)

10.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 11. stavak 9.

(9) Ovlašteni mjenjač dužan je prenijeti mrežnom vezom podatke o obavljenim transakcijama otkupa strane gotovine na mjenjačkom automatu na računalo iz stavka 3. ovog članka i osigurati njihov prijenos u certificirani program u realnom vremenu.

10.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se predmetna odredba dopuni na način da se uredi postupanje ovlaštenog mjenjača u vezi s prijenosom podataka o obavljenim transakcijama otkupa strane gotovine na mjenjačkom automatu u slučaju prekida komunikacijske mreže.

10.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

U skladu s navedenim članak 11. (novi) stavak 10. Nacrta odluke glasi:

Članak 11. stavak 10.

(10) Ovlašteni mjenjač dužan je prenijeti mrežnom vezom podatke o obavljenim transakcijama otkupa strane gotovine na mjenjačkom automatu na računalo iz stavka 3. ovog članka i osigurati njihov prijenos u certificirani program u realnom vremenu, a u slučaju prekida komunikacijske veze između računala iz stavka 3. ovog članka i mjenjačkog automata, odmah po njezinoj uspostavi.

(Dosadašnji stavci od 10. do 19. postaju stavci od 11. do 20.)

11.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 11. stavak 10.

(10) Ovlašteni mjenjač dužan je izraditi tečajnu listu koju primjenjuje pri obavljanju mjenjačkih poslova s pomoću mjenjačkog automata na računalo iz stavka 3. ovog članka, upotrebom certificiranog programa, a podatke s tečajne liste dužan je prenijeti mrežnom vezom u mjenjački automat prije provođenja prve transakcije u radnom danu.

11.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se podaci s tečajne liste prenose iz mjenjačkog automata na računalo iz članka 11. stavka 3. Nacrta odluke, a ne obrnuto, kako je sada propisano. Dodajemo da predlagatelj smatra da sadašnji način formiranja tečajne liste na mjenjačkom automatu zahtijeva fizičko prisustvo osobe na mjenjačkom mjestu na kojemu se nalazi računalo s kojeg se podaci s tečajne liste prenose na mjenjački automat.

11.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Smatramo da podatke s tečajne liste može preuzeti automatizirani sustav s mrežnog mjesta te ih prenijeti u mjenjački automat. U nekim, vjerujemo rijetkim, slučajevima mjenjački automat može imati kratkotrajni prekid u radu zbog gubitka internetske veze (u vrijeme izmjene tečajne liste). U takvim slučajevima ne smatramo nedopuštenim da mjenjački automat primjenjuje tečajnu listu od prethodnoga radnog dana (ako iz tehničkih razloga nije bio moguć prijenos podataka s nove tečajne liste). Također, smatramo da se mora znati kada je zaštićeni program inicirao slanje tečajne liste te da se od trenutka kada je inicirao slanje nove tečajne liste ne može primjenjivati stara tečajna lista.

12.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 11. stavak 11.

(11) Ovlašteni mjenjač dužan je prenijeti mrežnom vezom podatke o transakciji koja prati polaganje gotovine u kunama u mjenjački automat ili podizanje gotovine u kunama iz mjenjačkog automata te o transakciji koja prati podizanje otkupljene strane gotovine iz mjenjačkog automata, s mjenjačkog automata na računalo iz stavka 3. ovog članka u trenutku punjenja odnosno pražnjenja mjenjačkog automata.

12.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se podaci o transakciji koja prati polaganje gotovine u mjenjački automat ili podizanje gotovine u kunama iz mjenjačkog automata te o transakciji koja prati podizanje otkupljene strane gotovine prenose mrežnom vezom s mjenjačkog automata na računalo iz članka 11. stavka 3. Nacrta odluke.

12.c Očitovanje

Prijedlog nije razmatran jer je Nacrtom odluke već uređeno kako je predloženo.

13.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 14. stavak 13.

(13) Uz podatke iz stavka 12. ovog članka ugovorna banka dužna je Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu dostaviti i podatke o razdoblju tijekom kalendarske godine u kojem ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove na svakome mjenjačkom mjestu te danima u tjednu u kojima obavlja mjenjačke poslove i radnom vremenu tijekom kojeg obavlja mjenjačke poslove. Ako ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove s pomoću mjenjačkog/mjenjačkih automata, obavijest iz stavka 12. ovog članka mora sadržavati i podatak o adresi/adresama mjenjačkih mjesta iz članka 11. stavka 5. odnosno 6. odnosno stavka 7. ove Odluke.

13.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se odredba članka 14. stavka 13. Nacrta odluke uredi na način iz kojeg je jasnije da je ugovorna banka dužna dostaviti Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu podatak o dnevnom radnom vremenu po danima u tjednu u kalendarskom razdoblju tijekom kojeg ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove.

13.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

U skladu s navedenim članak 14. stavak 13. Nacrta odluke glasi:

Članak 14. stavak 13.

(13) Uz podatke iz stavka 12. ovog članka ugovorna banka dužna je Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu dostaviti i podatke o kalendarskom razdoblju u kalendarskoj godini te dnevnom radnom vremenu po danima u tjednu u tom kalendarskom razdoblju tijekom kojih ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove na svakome mjenjačkom mjestu. Ako ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove s pomoću mjenjačkog/mjenjačkih automata, obavijest iz stavka 12. ovog članka mora sadržavati i podatak o adresi/adresama mjenjačkih mjesta iz članka 11. stavka 5. odnosno stavka 6. odnosno stavka 7. odnosno stavka 8. ove Odluke.

14.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 14. stavak 15.

(15) Podatke iz stavaka 12. i 13. iz ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenih tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca te informaciju o izmijenjenim podacima na temelju obavijesti ovlaštenog mjenjača iz članka 7. stavka 16. ove Odluke, zaprimljenu tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca, kao i informaciju o ugovorima o obavljanju mjenjačkih poslova raskinutima tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca, ugovorna banka dužna je dostaviti Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu do 15. dana u tekućem mjesecu.

14.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se, jasnoće radi, iza teksta "Podatke iz stavaka 12. i 13." dodaju riječi "ove Odluke".

14.c Očitovanje

Prijedlog je djelomično prihvaćen.

Naime, s obzirom na to da je riječ o pozivanju na stavke 12. i 13. predmetnog članka 14., prihvaćeno je da se tekst uredi, ali ne na način kako je predloženo, odnosno da se dodaju riječi "ove Odluke", nego da se dodaju riječi "ovog članka". U skladu s navedenim članak 14. stavak 15. Nacrta odluke glasi:

Članak 14. stavak 15.

(15) Podatke iz stavaka 12. i 13. ovog članka iz ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenih tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca te informaciju o izmijenjenim podacima na temelju obavijesti ovlaštenog mjenjača iz članka 7. stavka 16. ove Odluke, zaprimljenu tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca, kao i informaciju o ugovorima o obavljanju mjenjačkih poslova raskinutima tijekom prethodnoga kalendarskog mjeseca, ugovorna banka dužna je dostaviti Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu do 15. dana u tekućem mjesecu.

15.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 14. stavci 16. i 18.

(16) Ugovorna banka dužna je dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci obavijest o ovlaštenom mjenjaču s kojim ima sklopljen ugovor ili predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, a koji nije započeo obavljati mjenjačke poslove u roku od 180 dana od dana izdavanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

(...)

(18) Obveza ugovorne banke iz stavka 16. ovog članka postoji i onda ako ne sklopi ugovor na temelju predugovora o obavljanju mjenjačkih poslova ili ako raskine ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova tijekom razdoblja ili nakon isteka razdoblja od 180 dana tijekom kojeg ovlašteni mjenjač nije započeo obavljati mjenjačke poslove.

15.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se obveza dostave informacije o ovlaštenom mjenjaču koji nije započeo obavljati mjenjačke poslove u roku od 180 dana od dana izdavanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova ne odnosi na ovlaštene mjenjače s kojima banka nije sklopila ugovor nego je sklopila samo predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova.

15.c Očitovanje

Prijedlog je prihvaćen.

U skladu s navedenim članak 14. stavci 16. i 18. Nacrta odluke glase:

Članak 14. stavci 16. i 18.

(16) Ugovorna banka dužna je dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci obavijest o ovlaštenom mjenjaču s kojim ima sklopljen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, a koji nije započeo obavljati mjenjačke poslove u roku od 180 dana od dana izdavanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

(...)

(18) Obveza ugovorne banke iz stavka 16. ovog članka postoji i onda ako raskine ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova tijekom razdoblja ili nakon isteka razdoblja od 180 dana tijekom kojeg ovlašteni mjenjač nije započeo obavljati mjenjačke poslove.

16.a Prijedlog odredbe upućen na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Članak 14. stavak 19. (obveza ugovorne banke)

(19) Na osnovi "Izvešća o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" zaprimljenih od ovlaštenih mjenjača ugovorna je banka dužna, najkasnije (uključujući) petnaestoga kalendarskog dana u tekućem mjesecu, dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci izvješće "Promet ovlaštenih mjenjača – zbirno izvješće o kupnji i prodaji strane gotovine i otkupljenim čekovima koji glase na stranu valutu" u XML formatu, u skladu s XSD shemom propisanom u Uputi iz članka 4. stavka 9. ove Odluke, za sve ovlaštene mjenjače s kojima ima sklopljene ugovore o obavljanju mjenjačkih poslova, za prethodni kalendarski mjesec.

u vezi s

Člankom 7. stavkom 13. (obveza ovlaštenog mjenjača)

(13) O kupnjama i prodajama strane gotovine te otkupu čekova koji glase na stranu valutu ovlašteni mjenjač obvezan je jedanput u tekućem mjesecu, a najkasnije (uključujući) sedmoga kalendarskog dana u tekućem mjesecu, dostaviti ugovornoj banci, za svako mjenjačko mjesto koje je predmet ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova, "Izvešće o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" za prethodni kalendarski mjesec. Kada je sedmi kalendarski dan u tekućem mjesecu subota, nedjelja ili blagdan, rok za dostavljanje "Izvešća o kupnji odnosno prodaji strane gotovine i otkupu čekova koji glase na stranu valutu" produžuje se na prvi sljedeći radni dan.

16.b Prijedlog zainteresirane javnosti

Predloženo je da se članak 7. stavak 13. uredi na način da su ovlašteni mjenjači dužni dostavljati bankama podatke o svom prometu na isti način na koji su banke dužne dostavljati te podatke Hrvatskoj narodnoj banci (u XML-u; članak 14. stavak 19.).

16.c Očitovanje

Prijedlog nije prihvaćen.

Banka i ovlašteni mjenjač mogu razmjenjivati podatke o prometu koji je ostvario ovlašteni mjenjač na različite načine, a ne samo uz korištenje XSD sheme iz Upute za izradu zaštićenog programa za obavljanje mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjača (NN, br. 27/2016. i 67/2016.). U skladu s navedenim, Hrvatska narodna banka smatra da ne odgovara svim bankama primanje podataka o prometu ovlaštenih mjenjača uz korištenje XSD sheme propisane navedenom Uputom, odnosno da banka i ovlašteni mjenjač trebaju slobodno ugovoriti na koji će način primati podatke o prometu ovlaštenog mjenjača s kojim su sklopile ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova. Usto, a kako bi potaknula korištenje XSD sheme propisane navedenom Uputom, Hrvatska narodna banka utvrdila je ispravnost funkcioniranja te sheme u svim računalnim programima za koje je izdala certifikat nakon stupanja na snagu Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove (NN, br. 22/2016. i 22/2017.).

II. Pitanja i odgovori na pitanja u vezi s Nacrtom odluke

1. pitanje: Postoje li obvezni elementi predugovora o obavljanju mjenjačkih poslova?

Odgovor: *Predugovor je ugovor kojim se preuzima obveza da se kasnije sklopi drugi, glavni ugovor. Predugovor mora sadržavati bitne sastojke glavnog ugovora. U odnosu na predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova to znači da bi on trebao sadržavati najmanje podatke iz članka 3. stavaka 4. i 5. Nacrta odluke (dakle, popis mjenjačkih mjesta za koje će se sklopiti ugovor te odredbu o tome hoće li ovlašteni mjenjač pri obavljanju mjenjačkih poslova primjenjivati tečajevе s tečajne liste koju primjenjuje ugovorna banka ili tečajevе koje ovlašteni mjenjač sam određuje).*

2. pitanje: Ako ovlašteni mjenjač pri obavljanju mjenjačkih poslova primjenjuje tečajevе s tečajne liste koju primjenjuje ugovorna banka, a kupuje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu odnosno prodaje stranu gotovinu za koju se tečajevи ne nalaze na tečajnoj listi ugovorne banke, mora li isto biti regulirano između banke i ovlaštenog mjenjača?

Odgovor: *Člankom 3. stavkom 5. Nacrta Odluke propisano je da ako ovlašteni mjenjač i ugovorna banka ugovore da će ovlašteni mjenjač primjenjivati pri obavljanju mjenjačkih poslova tečajevе s tečajne liste ugovorne banke, a ovlašteni mjenjač kupuje stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu odnosno prodaje stranu gotovinu za koju se tečajevи ne nalaze na tečajnoj listi ugovorne banke, za tu stranu gotovinu*

i čekove ugovorna banka i ovlaštene mjenjač ugovaraju primjenu tečajeva koje određuje ovlaštene mjenjač. Ukidanjem obveze prodaje cjelokupne razlike otkupa i prodaje strane gotovine ugovornoj banci otvorena je mogućnost da ovlaštene mjenjači otkupljuju i valute kojima ne trguje njihova ugovorna banka. Prema našim saznanjima, nekoliko ovlaštenih mjenjača trguje i takvom stranom gotovinom. Do navedene mogućnosti ugovorna banka i ovlaštene mjenjač ugovarali su:

- trgovanje stranom gotovinom i čekovima po tečajevima s tečajne liste ugovorne banke*
- trgovanje stranom valutom i čekovima primjenom vlastitih tečajeva.*

Ovlaštene mjenjači koji trguju stranom gotovinom kojom ne trguje ugovorna banka, a primjenjuju vlastite tečajeve i za valute kojima trguje ugovorna banka ugovaraju:

- trgovanje stranom valutom i čekovima primjenom vlastitih tečajeva.*

Međutim, ako ovlaštene mjenjač koji trguje stranom gotovinom kojom ne trguje ugovorna banka, a primjenjuje bančine tečajeve i za valute kojima trguje ugovorna banka ugovara:

- trgovanje stranom gotovinom i čekovima po tečajevima s tečajne liste ugovorne banke za strane valute s tečajne liste ugovorne banke i trgovanje stranom gotovinom primjenom vlastitih tečajeva za strane valute kojima ne trguje ugovorna banka.*

3. pitanje: S obzirom na to da ovlaštene mjenjač ne smije imati unutar mjenjačkog mjesta gotovinu ili čekove koji nisu evidentirani uz upotrebu certificiranog programa ili za koje ne postoji odgovarajuća dokumentacija, što se smatra odgovarajućom dokumentacijom?

Odgovor: *Osim gotovine u kunama koju ovlaštene mjenjač ima za osobne dnevne izdatke, na mjenjačkom mjestu može imati samo gotovinu u kunama, stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu koji proizlaze iz obavljanja mjenjačkih poslova. S obzirom na navedeno, ovlaštene je mjenjač mogao steći gotovinu u poslovima otkupa (otkup strane gotovine za gotovinu u kunama i otkup gotovine u kunama za stranu gotovinu), prijenosom s drugoga blagajničkoga ili mjenjačkog mjesta ili prodajom strane gotovine i čekova banci (primio je kune čije podrijetlo dokazuje potvrdom banke. Sve navedene transakcije dužan je pohraniti u bazu podataka (izraditi odgovarajuću dokumentaciju) aplikacije koju je dužan upotrebljavati pri obavljanju mjenjačkih poslova. U slučaju da npr. još nije evidentirao transakciju uplate kuna na osnovi prodaje strane gotovine banci, odgovarajući dokument kojim dokazuje podrijetlo tih kuna jest potvrda banke o otkupu strane gotovine.*

4. pitanje: Smatra li se dokumentacija koju ovlaštene mjenjač mora držati na mjenjačkom mjestu za potrebe nadzora nadzornog tijela, uređena člankom 7. stavkom 7. točkama od 1. do 10. Nacrta odluke, raspoloživom ako je dostupna na mjenjačkom mjestu za ispis (npr. u PDF-u)?

Odgovor: *Dokumentacija iz točaka od 1. do 3. treba biti u papirnatom obliku. Dokumentacija iz točke 4. treba biti u digitalnom/elektromagnetskom obliku. Dokumentacija iz točke 5. ne treba biti u papirnatom obliku nego se može učiniti dostupnom pristupanjem bazama podataka banke uz pomoć interneta (arhiva tečajnih lista banke).*

Dokumentacija iz točaka od 6. do 9. treba biti u papirnatom obliku. Dokumentacija iz točke 10. može biti i samo u elektroničkom obliku.

5. pitanje: Je li Nacrtom odluke uređena obveza banke da opskrbljuje ovlaštenog mjenjača tiskanim obrascima potvrda o otkupu i potvrda o prodaji te vodi evidenciju o njihovu korištenju?

Odgovor: *Prema Nacrtu odluke banka nema obvezu opskrbljivati ovlaštenog mjenjača tiskanim obrascima potvrda o otkupu te voditi evidenciju o njihovu korištenju odnosno te obveze više nisu bitni (obvezni) elementi ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova. U skladu s navedenim, banka može izmijeniti ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova na način da izbriše odredbe kojima se obvezuje na opskrbu ovlaštenog*

mjenjača tiskanim obrascima potvrda o otkupu odnosno potvrda o prodaji te na vođenje evidencije o njihovu korištenju.

6. pitanje: Smatra li se da su obavijesti o puštanju u optjecaj i obilježjima stranih novčanica, povlačenju iz optjecaja stranih novčanica te o pojavi i obilježjima krivotvorenih stranih novčanica iste one koje banka zaprimi od Hrvatske narodne banke?

Odgovor: *Da, to su najmanje obavijesti koje banka zaprimi od Hrvatske narodne banke.*

7. pitanje: Moraju li ugovorna banka i ovlaštene mjenjač mijenjati ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova kada Nacrt odluke stupi na snagu?

Odgovor: *Članak 3. Nacrta odluke, kao i ostale odredbe Nacrta odluke, uređene su tako da ne bi trebale mijenjati odredbe važećih ugovora o obavljanju mjenjačkih poslova, osim eventualno u dijelu koji se odnosi na obvezu banke da opskrbljuje ovlaštenog mjenjača tiskanim obrascima potvrda o otkupu odnosno potvrda o prodaji s unaprijed otisnutim serijskim brojevima i u odnosu na odredbu o obvezi ugovorne banke i ovlaštenog mjenjača da vode evidenciju serijskih brojeva danih i primljenih tiskanih obrazaca potvrda o otkupu i potvrda o prodaji te na odredbu o iznosu kuna potrebnom za osobne dnevne izdatke, koji odgovorne osobe ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove smiju imati na mjenjačkom mjestu. Naime, ovlaštene je mjenjač i nadalje dužan koristiti se tiskanim obrascima kada se zbog opravdanih razloga ne može koristiti certificiranim programom te o njima voditi evidenciju, međutim o nabavci i korištenju tih tiskanih obrazaca banka više nije dužna voditi računa. Također, ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova više ne treba sadržavati odredbu o iznosu kuna potrebnom za osobne dnevne izdatke, koje odgovorna osoba ovlaštenog mjenjača i osobe koje obavljaju mjenjačke poslove smiju imati na mjenjačkom mjestu jer je taj iznos uređen člankom 7. stavkom 10. Nacrta odluke. Međutim, ako iznos iz ugovora ne prelazi iznos od 1.000,00 kuna, ugovorna banka i ovlaštene mjenjač ne moraju nužno brisati odredbu ugovora kojom se uređuje predmetni iznos.*

8. pitanje: Sadržavaju li još zaštićeni programi za koje je Hrvatska narodna banka izdala certifikat izvješće "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" odnosno imaju li ovlaštene mjenjači još uvijek mogućnost izrade navedenog izvješća?

Odgovor: *Svi zaštićeni programi za koje je Hrvatska narodna banka izdala certifikat imaju funkciju izrade izvješća "Specifikacija strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu" odnosno ovlaštene mjenjači ih mogu izraditi te ih dostaviti banci ako se tako dogovori.*

9. pitanje: Mogu li veliki (?) mjenjači držati gotovinu koja proizlazi iz obavljanja mjenjačke djelatnosti u istoj blagajni u kojoj drže gotovinu koja proizlazi iz obavljanja drugih djelatnosti (ako mjenjačku i druge djelatnosti obavljaju u istom poslovnom prostoru)?

Odgovor: *Odredbom članka 12. stavka 1. Nacrta odluke nije uređena samo obveza čuvanja strane gotovine i čekova u blagajni koji proizlaze ili koji su namijenjeni za obavljanje mjenjačkih poslova nego i obveza držanja strane gotovine i čekova koji proizlaze iz obavljanja mjenjačkih poslova u zasebnoj blagajni ako se ovlaštene mjenjač osim mjenjačkim poslovima u istom poslovnom prostoru bavi i drugim djelatnostima. Napominjemo da je ova odredba u funkciji obavljanja nadzora mjenjačkog poslovanja, jer omogućuje nadzorniku brzo, jednostavno i precizno utvrđivanje odgovara li iznos gotovine i čekova za koje ovlaštene mjenjač izjavi da proizlaze samo iz mjenjačkog poslovanja dokumentaciji koja se odnosi na to poslovanje. U skladu s navedenim, nije prihvatljivo da neke kategorije ovlaštenih mjenjača mogu držati gotovinu na osnovi svih izvora stjecanja u istoj blagajni, a drugi ne jer bi time ostali ovlaštene mjenjači bili u neravnopravnom položaju u odnosu na one kojima bi to bilo dopušteno.*

10. pitanje: Je li ugovorna banka dužna otkupljivati od ovlaštenog mjenjača stranu gotovinu koja se ne nalazi na njezinoj tečajnoj listi (s kojom ugovorna banka ne trguje) te koji dokument treba ovlaštene

mjenjač dostaviti banci koja nije ugovorna banka, ali želi otkupiti stranu gotovinu koja proizlazi iz obavljanja mjenjačkih poslova ovlaštenog mjenjača?

Odgovor: *Odredbu članka 3. stavka 7. važeće Odluke o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove nismo uvrstili u Nacrt odluke jer smo ocijenili da se podrazumijeva da ugovorna banka nije dužna otkupljivati stranu gotovinu za koju ne objavljuje tečajjeve na svojoj tečajnoj listi odnosno s kojom ne trguje, tj. da takvo postupanje banke nije nužno urediti propisom. Nadalje, ne dovodeći u pitanje to da banka nije dužna otkupljivati stranu gotovinu kojom ne trguje, pa ni od ovlaštenog mjenjača s kojim je sklopila ugovor, namjera u vezi s odredbom članka 3. stavka 7. Nacrta odluke jest da banka može, ako želi i s uvjetima koje želi, ugovoriti da ovlašteni mjenjač s kojim je sklopila ugovor može prodavati stranu gotovinu s kojom ugovorna banka trguje (npr. eure) i drugoj banci. Dakle, ovu odredbu može konzumirati samo ugovorna banka koja iz određenog razloga ne želi otkupljivati svu stranu gotovinu koju joj ponudi na prodaju ovlašteni mjenjač te koja ocijeni da može kontrolirati postupka li ovlašteni mjenjač u skladu s uvjetima koje je odredila u vezi s prodajom strane gotovine i drugoj banci.*

Također, s obzirom na to da je polaganje strane gotovine na račun rezidenata – pravnih osoba ograničeno te da je osnova za polaganje strane gotovine u skladu s člankom 13. stavkom 2. Nacrta odluke jedna od rijetkih osnova za polaganje strane gotovine na račune rezidenata – pravnih osoba, u navedenom članku propisano je da se polaganje strane gotovine na račun iz članka 13. stavka 2. Nacrta odluke obavlja uz dostavljanje banci dokumenta s akronimom IZDFC05.

S obzirom na to da je u članku 13. stavku 2. Nacrta odluke riječ o računu koji može ovlaštenom mjenjaču otvoriti samo ugovorna banka, uzevši u obzir odredbu članka 3. stavka 7. Nacrta odluke u članak 12. Nacrta odluke dodali smo novi stavak 6., koji glasi: "(6) U slučaju kada ovlašteni mjenjač prodaje stranu gotovinu drugoj banci, u skladu s člankom 3. stavkom 7. ove Odluke, dužan je toj banci dostaviti dokument koji je ispisao uz upotrebu certificiranog programa, s akronimom IZDFC05, koji je u vezi sa stranom gotovinom koju prodaje banci."

Napominjemo da ne otklanjamo mogućnost da banka (koja nije ugovorna banka) koja želi otkupiti stranu gotovinu od ovlaštenog mjenjača koji je sklopio ugovor s drugom bankom zaprimi stranu gotovinu i na račun da bi izvršila otkup (deviza) na teret tog računa. Naime, ne smatramo da je to suprotno odredbi članka 13. stavka 2. Nacrta odluke jer je u toj odredbi riječ ne samo o računu na koji ovlašteni mjenjač polaže stranu gotovinu koja proizlazi iz obavljanja mjenjačkih poslova nego i o računu s kojeg ovlašteni mjenjač može podići stranu gotovinu ako je namijenjena za obavljanje mjenjačkih poslova. Dakle, ako banka primi stranu gotovinu na račun klijenta (ugovornog mjenjača druge banke) isključivo radi otkupa te strane gotovine (bez mogućnosti podizanja strane gotovine namijenjene za obavljanje mjenjačkih poslova), polaganje strane gotovine na takav račun ne smatramo protivnim odredbi članka 13. stavka 2. Nacrta odluke.

11. pitanje: Trebaju li ugovorna banka i ovlašteni mjenjač nužno mijenjati ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova nakon stupanja na snagu Nacrta odluke.

Odgovor: *U odnosu na važeću Odluku, u članku 3. Nacrta odluke nisu uređeni bitni elementi predugovora odnosno ugovora, ali su gotovo sva prava i obveze ugovorne banke i ovlaštenog mjenjača koji su u važećoj Odluci uređeni kao bitni elementi, uređeni u drugim člancima Nacrta odluke. Po našem mišljenju, predugovor odnosno ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova u skladu s Nacrtom odluke nije potrebno mijenjati (važeće ugovore), osim eventualno u dijelu koji se odnosi na prestanak obveze banke da izdaje i vodi evidenciju o tiskanim obrascima koje ovlašteni mjenjač upotrebljava u slučaju kada se iz opravdanih razloga ne može koristiti računalnom tehnologijom i u dijelu koji se odnosi na uređivanje iznosa u gotovini u kunama koje mogu imati na mjenjačkom mjestu osobe koje obavljaju mjenjačke poslove. Naravno, ako banka želi i nadalje izdavati i voditi evidenciju o tiskanim obrascima, ugovor u tom dijelu ne mora mijenjati. Usto, s obzirom na to da je iznos gotovine kojom se koristi za osobne dnevne izdatke uređen Nacrtom odluke i iznosi do 1.000,00 kuna, i odredba o toj gotovini može ostati dio ugovora ako je iznos manji od 1.000,00 kuna. Također, ako ugovor sadržava izrijekom odredbu o broju izravnih kontrola koji ugovorna banka provodi godišnje (dvije ili više), ugovor je potrebno mijenjati ako ugovorna banka ne želi obavljati više od jedne izravne kontrole godišnje (Nacrtom odluke uređeno je da je ugovorna banka dužna provesti najmanje jednu izravnu kontrolu godišnje).*

12. pitanje: Bi li se moglo dopustiti da ovlaštene mjenjači koji mjenjačke poslove obavljaju na velikom broju mjenjačkih mjesta te koji imaju uspostavljenu funkciju interne revizije sami obavljaju kontrolu svoga mjenjačkog poslovanja odnosno da banka s kojom su sklopili ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova obavlja reviziju takve kontrole na uzorku mjenjačkih mjesta?

Odgovor: *Nacrtom odluke uređeno je da izravnu kontrolu mjenjačkih mjesta ovlaštenih mjenjača obavljaju banke s kojima su ovlaštene mjenjači sklopili ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova. Napominjemo da se ovim Nacrtom odluke uređuje ponajprije smanjenje broja obveznih izravnih kontrola od strane ugovorne banke te da će se ovo pitanje razmatrati izvan postupka donošenja Nacrta odluke.*